

A mindennapos tevékenységből kell örömet meríteni. A hét napból héten kell boldognak lenni. Ez a Boldogság és a Siker titka. Ezt az elragadtatást nemcsak a művészetben, a sportban és az irodalomban érezhetjük, hanem az élet legkülönbözőbb területén. Az számít, hogy milyen lelki beállítottsággal nézünk a tevékenységre, milyen örömet kapunk tőle.

Az eljárás mód: elsősorban életszemlélet. Ki kell tűzni az elérendő célt és elképzelni, hogy már el is értük. Ettől kezdve már a felébresztett vágyak ragadnak el a beteljesülés felé.

A könyv elmondja, hogyan kell belefogni. A sikerét ki-kí úgy fogja értékelni, mintha csoda történt volna. Rá fog ébredni, hogy nyerni tudjon, a nyertesek bőrébe kell bújni. Elmondja, hogy ez miként lehetséges. Az olvasót nagyon egyszerű gyakorlatok fogják erről meggyőzni.

Mindenkinek megvan a maga meghatározása a boldogságra, személyisége mélységeinek megfelelően. Amit élete egy adott pillanatában nagyon kívánt, léte mély szükségletének felel meg. Ezt a szükségletet ki kell elégítenie.

Egy rendkívüli képesség, amely rendelkezésünkre áll: a szellemi teremtes képessége. Ezt is gyakorlással lehet fejleszteni.

Rabelais: „A nevetés az ember sajátja.” A nevetés, a vidámság a tervek kialakítása, majd valóra váltásához szükséges kapcsolódás. A jókedély megnyilvánulásai nagy energiát szabadítanak fel. A vidámság átadható. Erőfeszítés nélkül közelít a többiekhez. Vonzóvá tesz. Lehetővé tesz sok mindent, amire igényt tartunk. — Máris legyen boldog és vidám. Mindjárt tegye azt, amit szeret. Szerezzen örömet magának. Vegyen fel egy új szokást, a boldogság szokását. Párolja le napjának minden percét, hogy hozzájusson a boldogság és a siker párlatához — összegezi gondolatörát a szerző. Majd pedig arra buzdít: — Tegyen úgy, mintha már gazdag volna. Járjon emelt fővel, magabiztosan. Mindenekelőtt szabadabb akar lenni, ki akarja bővíteni mozgásterét, meg akar szerezni mindent, amihez kedve van nemcsak önmaga számára, hanem azok számára is, akik kedvesek önnek. Azt kívánja, hogy legyen boldogabb életük. —

A szokatlanul gyakorlatias könyv egésze szinte akaratlanul ráirányítja figyelmünket a mind nagyobb hazai magánvállalkozásokra. Akár azokra is, melyek immár az elmúlt évtized során látványos növekedési pályát futottak be, bizonyítván, Magyarországon sem lehetetlen az amerikai típusú karrier. Szinte nulláról indulva évek alatt milliárdos vállalkozások jöttek létre. Ám a piaczgazdaságok természetrajzához azért hozzátartoznak a látványos félrefogások, összeomlások s látványos csődök is.

A könyv kicsengése azonban rendkívül pozitív. Ha elért mindent. — Nem akar egyedül haladni a virágos és napsütötte úton. Öröme nem teljes, ha nincs egy szeretett lény, akivel megoszthatja a csodákat, melyeket felfedezett. — Meg akarja ismertetni a nagy szerelmet is. Sajátos módon kalauzol, vagy inkább „repít” a szerelem sajátos területén.

A szépkiallítású kötet felvázolja a szerző sajátos rendszerét, mely e siker titkait gyakorlatias szövegeivel oldja fel. Tartalmas, jó kalauz mindazok számára, akik szívesen bővítik ismereteiket e témakörben. A mű széles körben minden olvasónak ajánlható.

Top Trading Hungary, Kereskedelmi Kft. Kiadó, Budapest, 1992.

* * *

A Brunszvik-család és Beethoven

A Brunszvik-család hajdani könyvtára maradékát — 164 kötet könyvet — a martonvásári Beethoven Emlékmúzeum őrzi. A család kottatárának több száz kötetét pedig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola könyvtára. Ennyi maradt reánk a gazdag, híres főúri család kimagasló igényét megmutató, a saját korában nagy jelentőségű gyűjteményből.

Hornyák Mária szerkesztette A BRUNSZVIK-CSALÁD MARTONVÁSÁRI KÖNYV- ÉS KOTTATÁRA c. kötet adatokkal, történettel szól a Brunszvik-családról, az egykor barokk fizléssel berendezett martonvásári kastélyról, a tulajdonosok könyv- és kottagyűjtő tevékenységéről, és arról, hogy az összegyűjtött értékek az utolsó tulajdonossal hagyták el Magyarországot. Az itthon maradt könyvek és kották történetét, könyvészetileg hű leírását nyújtja — magyar és német nyelvű művelődéstörténeti esszék kíséretében — az igényes kiállítású könyv. Közben kirajzolódik a reformkori hazai zenei élet egy fejezete, Beethoven magyarországi tartózkodásai, kapcsolatai, az itt szövődött barátságai.

Az épület, amelyben a magas színvonalú emlékmúzeum található ma: ifjú Brunszvik Antal építette 1783—85 között, barokk stílusban Tallherr József tervei szerint. A kastélyban járt többek között Ludwig von Beethoven, Liszt Ferenc, Teleki Blanka, Batthyány Lajos, Auguste de Gerando.

A Brunszvik magyar főnemesi család főként Beethoven életében játszott szerepéről nevezetes. Főbb tagjai Brunszvik Ferenc gróf (1776—1832) kitűnő gondnok, Beethoven német zeneszerző bensőséges barátja és mecénása, akinek az „Apassionata” ajánlása is szól; továbbá Ferenc nővére, Brunszvik Teréz grófnő (1775—1861), az ismert nevű gyermek-filantrop (emberbarát, jótékonykodó személy), akit sokáig Beethoven „a halhatatlan kedveshez” frott nevezetes levele címzettjének tartottak. Újabb, indokolt vélemény szerint az igazi címzett Brunszvik Jozefin, Teréz húga, gróf Deym Józsefné (1779—1821). Az 1840-es években többször időzött Martonvásáron Terézék húgának, Charlotte-nak, gróf Teleki Imrénének (1782—1843) a két lánya, Teleki Blanka és Emma. Emma férje is járt ott, De Gérando Ágost, a félig magyarrá lett francia író- történész.

Beethoven 1800 és 1812 között tartózkodott a Brunszvik-család martonvásári birtokán. A mesternek a családdal való ismeretsége 1799-ben, Bécsben kezdődött, amikor zongoraleckéket adott Teréznek és Jozefinnak: és csakhamar Terézék fivérét, Ferencet is barátjának mondhatta. Brunszvikéknak szerepük volt abban, hogy 1800. május 7-én Beethoven a budai Várszínházban hangversenyzett, s majd 12 év múlva a pesti Német Színház megnyitójára komponálta az István király nyitányt és az Athén romjai c. alkotását. Barátsága kifejezéseként több művét a Brunszvik-családtagoknak dedikálta, s örököltette meg nevüket az egyetemes zenetörténetben. Méltán idézhetjük Brunszvik Teréz egyik megnyilatkozását: „Beethoven! olyan, mint egy álom, hogy házunk barátja, bizalmasa volt! ... Eljött Budára, eljött Martonvásárra...” De az Emlékkiállításon látható Brunszvik Teréz portréja (Lampi festménye nyomán) s a kép hátoldalán a Beethovennek szóló ajánlás: „A páratlan zseninek, a nagy művésznek, a jó embernek: Brunszvik Teréztől.”

A Brunszvik-család megmaradt könyvei közt ötben megtalálható Brunszvik Teréz kézirásos névbejegyzése. Teréz, korának egyik legkiemelkedőbb nőalakja sokoldalú műveltségét önképzéssel nyerte. Enciklopédikus érdeklődése nemcsak a szépirodalom és a pedagógia (kedvenc területe) területére, hanem olyan tudományágakra is mint a filozófia, földrajz, ásványtan, orvostudomány, botanika, mezőgazdaság, stb. kiterjedt. Rendszeresen vásárolt és olvasott könyveket.

Brunszvik Teréz, a család legismertebb, legkiválóbb tagja, a kisdódvás ügyének hazai apostola utazásai közben Iverdunban megismerkedett a jeles svájci pedagógussal, Pestalozzival, kinek társaságában heteket töltött. Pestalozzinál tett látogatása (1808) után elhatározta, hogy nem megy férjhez, hanem egész életét emberbaráti cselekedetekre fogja szentelni. Testvére gyermekeit is nevelte, tanította. Céljának tekintette a nevelés útján történő embernevelést.

Ugyanakkor Teréz Beethoven tehetséges és lelkes tanítványa is maradt, aki az elsők között szolgáltatta meg Magyarországon zongoradarabjait. A mester igen nagyra becsülte őt, s az Op. 78. (Fisz-dur) szonátát (1809—1810) neki ajánlotta.

Közben Teréz az óvodapedagógia ügyének szentelte minden idejét, energiáját és pénzét. Ő alapította hazánk, sőt a Monarchia első kisdédóvóját, amikor Budára költözve, anyja házában (I., Mikó u. 1.) 1828. jún. 1-jén megnyitotta az Angyalkert nevű kisdédóvó intézetét. A kisdédóvás ügyében ezután is sokat tett. 11 intézet köszönheti neki létesítését. 1836-ban megalapította az országos kisdédóvó-egyesületet. A nőnevelés és a nevelőképzés előmozdítása érdekében is sokat fáradozott. A 40-es években segítette unokahúgát, Teleki Blankát abban, hogy megnyissa az első magyarországi leánynevelő intézetet. Teleki Blanka lelkes híve volt a magyar forradalomnak és szabadságharcnak. Hazafias magatartásáért várfogságot is szenvedett.

A Brunszvik család martonvásári könyv- és kottatára c. kötet szerzői (akárcsak a martonvásári Beethoven Emlékmúzeum remek tárlata) művelődéstörténeti kincseket kínálnak mindazoknak, kik a magyar főúri magánkönyvtárak sorsára, az egykori tulajdonosok műveltségére, érdeklődési körükre kíváncsiak. Jó példák a helytörténeti kutatásokra, az eredmények felmutatására, megőrzésére.

MTA Mezőgazdasági Kutató Intézete, Martonvásár.

KOPASZ FILOMÉLA GERTRÚD

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

Segédkönyv a német nemzetiségű általános iskolák felső tagozata számára

A recensens két okból is nagy érdeklődéssel nyitotta ki e német nyelvű könyvecskét, mely a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közoktatásfejlesztési Alapjának támogatásával készült: *Geschichte der deutschen Minderheit in Ungarn, Unterrichtsbeiheft für zweisprachige Hauptschulen. Zusammenge stellt von Frank Gábor.*

A kötet szerkesztője, egykori kedves tanárom, Frank Gábor, nemzetiségi oktatásügyünk egyik nagy hiányosságát pótolta munkatársaival, mikor kiadta ezt a tanulmányi segédletet a német nemzetiségi általános iskolák felső tagozata számára. A magyarországi német ifjúságnak tanulmányai folyamán nemcsak az egyetemes és a magyar történelem főbb eseményeiről kell általános képet nyernie, hanem természetesen meg kell ismernie szűkebb szociális közege, a hazai németiség történelmét is. A nemzetiségi múlt ismerete — s ezt Frank Gábor is hangsúlyozza előszavában — segíti a magyarországi német diákokat abban, hogy megőrizzék kisebbségi identitásukat, s ugyanakkor csak így tölthetik be effektív módon az összekötő híd szerepét hazánk és az anyaországok, azaz német nyelvű szomszédaink között.

A tanulmányi segédlet — természetesen a teljesség igénye nélkül — az alábbi 12 fejezetre bontva tárgyalja a magyarországi német nemzetiség történetét:

1. A germánok
2. A frankok birodalma
3. Történelmi fejlődés Európa keleti részén
4. A középkori német vándorlás délkeletre